

DOTAZNÍK PRO KANDIDÁTKU NA FUNKCI KOMISAŘKY**Ekaterina ZACHARIEVOVÁ****Začínající podniky, výzkum a inovace****1. Celková způsobilost, proevropské smýšlení a osobní nezávislost**

Které aspekty Vaší kvalifikace a osobních zkušeností hovoří pro Vaše jmenování komisařkou a jsou obzvláště relevantní z hlediska obecného evropského zájmu, a to zejména v oblasti, za niž ponese odpovědnost? Jak budete přispívat k naplňování politických směrů Komise? Jak budete uplatňovat hledisko rovnosti žen a mužů a začleňovat jej do všech oblastí politik Vašeho portfolia? Jak budete zohledňovat problematiku mládeže?

Jak můžete Parlamentu prokázat svou nezávislost a jak hodláte zajistit, aby žádná z Vašich minulých, současných či budoucích aktivit nezpochybnila plnění Vašich povinností v rámci Komise?

Které aspekty Vaší kvalifikace a osobních zkušeností hovoří pro Vaše jmenování komisařkou a jsou obzvláště relevantní z hlediska obecného evropského zájmu, a to zejména v oblasti, za niž ponese odpovědnost?

Bylo mi velkou ctí přijmout kandidaturu na funkci členky Evropské komise vedené předsedkyní von der Leyenovou. Na začátku své profesní dráhy jsem neúnavně pracovala na přistoupení své země – Bulharska – k Evropské unii. Když jsme se stali její součástí, vždy jsem se snažila přispět k silné a jednotné evropské rodině, která ve světě zaujímá místo, jež si zaslouží. Vzhledem k tomu, že jsem část dětství prožila v totalitním režimu, jsem si velmi dobře vědoma ceny hodnot, na nichž je naše evropská demokracie založena, a budu je vždy hájit.

Po ukončení studia práv jsem pracovala dva roky jako právnička a poté nastoupila do bulharské státní správy, kde jsem působila téměř sedm let jako právní poradkyně a ředitelka na ministerstvu životního prostředí a vodního hospodářství. Poté jsem na následujících 15 let vstoupila do politiky, nejprve jako náměstkyně ministra pro regionální rozvoj a poté jako vedoucí kabinetu a generální tajemnice prezidenta republiky. Jako náměstkyně ministra pro regionální rozvoj jsem rovněž řídila regionální politiku a politiku soudržnosti.

Následně jsem se stala místopředsedkyní vlády pro hospodářskou politiku a ministryní pro regionální rozvoj a veřejné práce, ministryní spravedlnosti a nakonec místopředsedkyní vlády pro reformu soudnictví a ministryní zahraničních věcí Bulharska. V roce 2018 předsedalo Bulharsko Radě Evropské unie a jako ministryně zahraničních věcí jsem předsedala Radě pro obecné záležitosti a účastnila se zasedání s Evropským parlamentem. Díky tomu jsem získala jedinečnou zkušenost s posuzováním důležitých témat z širší evropské perspektivy a s prosazováním evropského obecného zájmu.

Jako generální tajemnice a ministryně jsem nesla politickou a řídicí odpovědnost za rozsáhlé správní struktury. Tato zkušenost je velice přínosná, neboť pokud budu ve funkci potvrzena, budu mít politický dohled nad dvěma velkými generálními ředitelstvími (GŘ pro výzkum a inovace a Společné výzkumné středisko).

Díky mému nedávnému působení v roli poslankyně bulharského parlamentu jsem také získala hluboký vhled do parlamentní práce. Ten mi pomůže při úzké spolupráci s Evropským parlamentem.

Jsem přesvědčena, že moje bohatá dosavadní praxe sestávající z administrativních a politických zkušeností na nejvyšší úrovni mě velmi dobře vybaví k plnění nastávajících úkolů evropské komisařky.

Jak budete přispívat k naplňování politických směrů Komise?

Těžištěm politických směrů předsedkyně von der Leyenové jsou udržitelná prosperita a konkurenceschopnost, přičemž cílem je učinit výzkum a inovace ústředním bodem evropského hospodářství. Nedávná zpráva Maria

Draghiho o konkurenceschopnosti EU nabízí jak velmi cennou analýzu současných nedostatků politiky EU v oblasti výzkumu a inovací, tak návrh reforem.

Pro evropskou politiku v oblasti výzkumu a inovací existuje silný impuls. V mém pověřovacím dopise jsou různé prvky reformy dále podrobně rozpracovány a mám v úmyslu je všechny plně provést. Jednou z hlavních priorit bude rozvoj příštího rámcového programu pro výzkum a inovace. Budu usilovat o zvýšení našich výdajů na výzkum v souladu s politickými směry. Rovněž se zasadím o zjednodušení a rámcový program více zaměřím na důležité oblasti s nejvyšší evropskou přidanou hodnotou, a to s přihlédnutím k doporučením Draghiho zprávy. Jsem připravena hrát v naplňování této ambice zásadní úlohu a stimulovat vědecký a technologický pokrok EU, od základního výzkumu až po aplikované inovace. V dnešní globální ekonomice musí význam výzkumu a inovací v naší konkurenční výhodě narůstat.

Jak budete uplatňovat hledisko rovnosti žen a mužů a začleňovat jej do všech oblastí politik Vašeho portfolia?

Jednou z hlavních priorit mého mandátu by bylo začleňování zásady rovnosti žen a mužů a genderového hlediska do výzkumu a inovací. Nejedná se pouze o morální imperativ, ale i o nezbytný předpoklad pro využití všech talentů. Osobně jsem prokazatelných výsledků dosáhla ve funkci ministryně, kdy jsem podporovala působení žen na vysokých pozicích na ministerstvech, za něž jsem nesla odpovědnost.

Budu moci navázat na pokrok, jehož bylo dosud dosaženo, zejména prostřednictvím Evropského výzkumného prostoru a provádění plánů pro rovnost žen a mužů v rámci programu Horizont Evropa. V oblasti výzkumu, inovací a zejména začínajících podniků však mezi ženami a muži stále existují velké rozdíly. Budu proto přispívat ke strategii pro rovnost žen a mužů na období po roce 2025, a zejména k úsilí v boji proti genderově podmíněnému násilí. Budeme pracovat na dalším začleňování genderového rozměru do financovaných projektů a zajistíme účinné monitorování s cílem sledovat pokrok a zajistit, aby nedošlo ke zhoršení situace. Podpořila bych také výzkum v oblasti rovnosti žen a mužů, včetně jejího propojení s dalšími sociálními kategoriemi. V neposlední řadě bych rovněž zajistila, aby byl genderový rozměr zahrnut do strategie EU pro začínající a rychle se rozvíjející podniky a aby byly využity všechny dostupné nástroje na podporu inovátořek.

Zajistím rovněž vyvážené zastoupení žen a mužů ve svém týmu.

Jak budete zohledňovat problematiku mládeže?

Podpora mládeže je klíčovým zaměřením politiky v oblasti výzkumu a inovací, a budu-li ve funkci potvrzena, stane se důležitou prioritou mého mandátu. Budu pořádat každoroční dialogy o politice s mladými lidmi, které se rozběhnou během prvních 100 dnů s cílem naslouchat potřebám mladých občanů, a zejména mladých výzkumných pracovníků.

V kontextu Evropského výzkumného prostoru (EVP) se zavazuji k posílení složky týkající se mládeže s cílem zlepšit mobilitu, profesní rozvoj a podmínky zaměstnávání výzkumných pracovníků, zejména těch, kteří se nacházejí v rané fázi kariéry. V této souvislosti budou zvláště relevantní Akt o budoucím Evropském výzkumném prostoru a platforma pro talenty EVP. Souběžně s tím hodlám i nadále podporovat mladé výzkumné pracovníky v celé Evropě prostřednictvím různých programů. Příkladem jsou akce „Marie Curie-Sklodowska“ pro doktorské a postdoktorandské vzdělávání, soutěž EU pro mladé vědce (EUCYS) a akce EU TalentOn, v nichž jsou vědci a vědkyně ve věku 21 až 35 let vyzýváni, aby inovativními nápady přispěli k řešení otázek, které jsou pro Unii zásadní.

Jak můžete Parlamentu prokázat svou nezávislost a jak hodláte zajistit, aby žádná z Vašich minulých, současných či budoucích aktivit nezpochybnila plnění Vašich povinností v rámci Komise?

Budu-li potvrzena ve funkci komisařky, zavazuji se i nadále plně dodržovat povinnosti týkající se nezávislosti, transparentnosti, nestrannosti a disponibility vymezené v čl. 17 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii a v článku 245 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Budu plně ctít literu i ducha Smlouvy, zejména povinnost jednat v evropském zájmu, aniž bych přijímala pokyny od jakékoliv vlády nebo jiného orgánu, instituce nebo jiného subjektu. Ctít budu i kodex chování členů Evropské komise a jeho ustanovení o střetu zájmů. Moje prohlášení o střetu zájmů je úplné a přístupné veřejnosti a stejně jako v průběhu minulého funkčního období je budu v případě jakýchkoli změn bezodkladně aktualizovat.

2. Výkon funkce ve svěřeném portfoliu a spolupráce s Evropským parlamentem

Můžete přislíbit, že budete Parlament řádně informovat o své činnosti a o činnosti svých útvarů? Jakou podle Vás nesete odpovědnost vůči Parlamentu?

Jaké konkrétní přísliby můžete dát, pokud jde o Vaši interakci a přítomnost na jeho půdě, a to jak ve výborech, tak v plénu, a pokud jde o transparentnost, spolupráci a skutečné zohledňování postojů Parlamentu a vstřícnost k jeho žádostem o legislativní podněty? Pokud jde o zamýšlené iniciativy nebo probíhající postupy, budete Parlamentu včas poskytovat tytéž informace a dokumenty jako Radě?

Vzhledem ke svým zkušenostem poslankyně bulharského parlamentu a ministryně považuji úzkou spolupráci mezi Evropským parlamentem a Evropskou komisí za zásadní. Během čtyř po sobě jdoucích období ve funkci ministryně v Bulharsku jsem národní parlament vždy důsledně informovala o svých iniciativách a jeho poslance a poslankyně jsem vždy považovala za zásadní partnery při navrhování politik. Plně se zavazuji, že budu Parlament řádně a pravidelně informovat o své činnosti a o činnosti svých útvarů.

Budu pracovat v souladu s hlavními zásadami, které umožňují efektivní interinstitucionální spolupráci a účinný a legitimní rozhodovací systém EU. Patří mezi ně otevřenost, vzájemná důvěra, účinnost a pravidelná výměna informací. Plně podporuji politické směry znovuzvolené předsedkyně a pověřovací dopisy, jež tyto zásady plně odrážejí, a záměr posílit jedinečné partnerství mezi Evropským parlamentem a Komisí. Učiním vše pro to, abych tyto zásady dodržovala, a budu přitom plně ctít ustanovení interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů z roku 2016 a rámcové dohody.

Zavazuji se účastnit se všech příslušných plenárních rozprav, schůzí výborů a třístranných jednání. Zajistím, aby byly příslušné výbory Evropského parlamentu zapojeny do veškerého významného vývoje v oblastech spadajících do mé kompetence, a zajistím rovné zacházení s Parlamentem a Radou jakožto spolunormotvůrci. Konkrétně se zasadím o plnou transparentnost pravidelného toku informací s předsedy příslušných parlamentních výborů, budu přímo komunikovat s členy výborů a zajistím, abych byla k dispozici pro dvoustranná jednání. Rovněž zajistím, aby otázky poslanců a poslankyň Evropského parlamentu na Komisi, jež spadají do mé kompetence, byly zodpovězeny rychle a přesně. Před plénem a výbory Evropského parlamentu předstoupím, kdykoliv o to budu požádána, abych zodpověděla otázky nebo poskytla konkrétní reakci.

V rámci závazku nastupujícího sboru komisařů naplňovat společně s Evropským parlamentem politické směry budu spolupracovat s Parlamentem ve všech fázích projednávání usnesení podle článku 225 SFEU, a to při plném dodržování zásad proporcionality, subsidiarity a zlepšování právní úpravy.

Otázky Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku

3. Jakou představu máte o svém portfoliu nad rámec toho, co je uvedeno ve Vašem pověřovacím dopise, a jaký odkaz byste chtěla po sobě zanechat? Jaké legislativní návrhy a jaké další iniciativy budete navrhovat kolegiu komisařů k přijetí v příštích pěti letech, a zejména v prvních sto dnech? Jak zajistíte, aby tyto návrhy a uplatňování stávajících právních předpisů posílily evropskou konkurenceschopnost? Máte v úmyslu založit tyto legislativní návrhy na cílených posouzeních dopadů?

Jedním z pilířů politických směrů znovuzvolené předsedkyně je důraz na to, aby se výzkum a inovace staly středobodem evropského hospodářství. Draghiho i Lettova zpráva daly silný podnět k výraznému zlepšení podmínek financování výzkumu, inovací a začínajících / rychle se rozvíjejících podniků na úrovni EU. V návaznosti na tuto politickou vůli spočívá moje vize pro portfolio výzkumu a inovací v posílení obou rozměrů, tedy výzkumu i inovací. S cílem zajistit urychlení inovací a zvýšení naší konkurenceschopnosti budou výdaje na výzkum jednou z klíčových oblastí příštího víceletého finančního rámce a příštího rámcového programu.

Budu-li ve funkci komisařky potvrzena, hodlám v příštích pěti letech pomoci vybudovat skutečnou evropskou unii pro výzkum a inovace prostřednictvím řady důležitých iniciativ.

V oblasti základního a aplikovaného výzkumu budu v příštím rozpočtovém období usilovat o rozšíření Evropské rady pro výzkum a Evropské rady pro inovace, aby se více zaměřovaly na strategické priority, průlomový základní výzkum a přelomové inovace a na vědeckou excelenci. Jádrem mého úsilí o podporu volného pohybu výzkumných pracovníků, vědeckých poznatků a technologií bude nový Akt o Evropském výzkumném prostoru. Bude řešit roztržičnost výzkumu a posílí přitažlivost Evropského výzkumného prostoru, jehož priority v oblasti výzkumu a inovací budou vzájemně více sladěny. Podpoří cíl investovat 3 % HDP do výzkumu a vývoje, reformy

vnitrostátních systémů výzkumu a inovací a posílí koordinaci na úrovni členských států a EU. Bude se zabývat také rozvojem dovedností a profesní dráhou výzkumných pracovníků, s cílem přilákat a udržet talenty, a také svobodou vědeckého výzkumu. Evropská strategie pro výzkumné infrastruktury se bude také zabývat přístupností, odolností a bezpečností našich infrastruktur, aby mohli výzkumní pracovníci testovat a rozvíjet své nápady.

Pokud jde o inovace, navrhnu strategii EU pro začínající a rychle se rozvíjející podniky a evropský inovační akt, abychom našim začínajícím podnikům vytvořili vhodné prostředí pro růst. Odstraní právní překážky a administrativní zátěž díky právnímu statusu pro začínající a inovativní podniky platícímu ve všech zemích EU („28. režim“). Plánuji rozšířit Evropskou radu pro inovace, aby se dále zvýšila podpora začínajícím a rychle se rozvíjejícím podnikům ve strategických oblastech, jako jsou například kvantová technologie, umělá inteligence, biotechnologie, pokročilé materiály či vesmír. K tomu přispějí i společné investice soukromého sektoru. Fond Evropské rady pro inovace již využívá značné množství soukromých investic rizikového kapitálu. V souladu se závěry Draghiho zprávy je však třeba více stimulovat financování inovací s vysokým růstovým potenciálem a soukromé investice do výzkumu a inovací. V rozvoji našeho ekosystému investorů rizikového kapitálu a při mobilizaci soukromých investorů, kteří se zapojí do společných investic a budou pomáhat našim nejlepším a nejschopnějším společnostem v rozvoji, bude hrát klíčovou roli síť důvěryhodných investorů. V prvních měsících mého mandátu bude v rámci Komise vytvořena pracovní skupina pro začínající podniky, která bude koordinovat úsilí v této oblasti. V prvním pololetí roku 2025 uspořádám nové evropské fórum pro začínající a rychle se rozvíjející podniky, do něhož se zapojí externí zúčastněné strany a zakladatelé začínajících podniků.

Budu pokračovat v činnosti s cílem sladit výzkum, průmyslové inovace a investice tak, aby splňovaly technologické požadavky a snižovaly strategické závislosti. Předložím strategii za účelem zvýšení a usměrnění využívání umělé inteligence ve vědě. V zájmu další podpory rychlejší zelené a digitální transformace budu také spolupracovat s příslušnými subjekty na přípravě strategie pro evropské vědy o živé přírodě, která se bude týkat i biotechnologií. Navrhnu rovněž cílená opatření pro kritická odvětví a předložím Akt o pokročilých materiálech, který podpoří výrobu a zavádění pokročilých materiálů v Evropě. Navrhnu také akční plán na podporu žen v systému výzkumu, inovací a začínajících / rychle se rozvíjejících podniků.

Ve snaze zajistit, aby tyto iniciativy posílily konkurenceschopnost EU, budu vycházet z analýzy Draghiho zprávy. Budu se snažit řešit investiční mezeru, na kterou zpráva upozorňuje a která činí více než 120 miliard EUR ročně. Budu prosazovat cíl 3 % HDP na výzkum a vývoj, a to mobilizací soukromého kapitálu, včetně prostřednictvím evropských partnerství. Budu usilovat o lepší monitorování, poradenství a koordinační metody s cílem zajistit silné vnitrostátní rozpočty a reformy v oblasti výzkumu a inovací, a to i prostřednictvím evropského semestru. Tomu by mohlo napomoci přijetí Aktu o Evropském výzkumném prostoru. Dále se budu věnovat i obchodnímu využití a zavádění výsledků na trh, podpoře zhodnocování znalostí a spolupráci mezi průmyslem a akademickou obcí.

Při výkonu své činnosti budu uplatňovat inkluzivní a na důkazech založený přístup k tvorbě politik. Návrhy, které budu prosazovat, se budou řídit platnými normami zlepšování právní úpravy. Kromě toho během prvních 100 dnů mandátu uspořádám dialog o politice s mladými lidmi.

4. Jaká je Vaše představa Evropského výzkumného prostoru, Evropské rady pro výzkum, Evropské rady pro inovace (EIC), Evropského inovačního a technologického institutu a Evropské rady pro výzkum umělé inteligence a jak by souvisely s evropským inovačním aktem?

Budu-li potvrzena ve funkci komisařky, hodlám řešit roztržičnost Evropského výzkumného prostoru. Navzdory pokroku dosaženému v uplynulých čtyřech letech je třeba udělat ještě mnoho pro vytvoření skutečné evropské unie pro výzkum a inovace. Budu-li ve funkci komisařky potvrzena, budu řešit příliš nízké investice do výzkumu a vývoje, které zdaleka nesplňují investiční cíl ve výši 3 % HDP pro výdaje na výzkum a inovace, a nedostatečnou koordinaci systémů výzkumu a inovací v členských státech. Mám v plánu tak učinit prostřednictvím Aktu o Evropském výzkumném prostoru, který navrhne minimální standardy pro zlepšení profesní dráhy a pracovních podmínek ve výzkumu. Zajistí mobilitu talentů v rámci Evropy při zajištění rovných příležitostí pro muže a ženy a podpoří postupy otevřené vědy. V souladu s usnesením Evropského parlamentu z ledna 2024 bude jedním z hlavních prvků Aktu o Evropském výzkumném prostoru svoboda vědeckého výzkumu.

Evropský inovační akt, který doplňuje Akt o Evropském výzkumném prostoru, podpoří zjednodušení našeho regulačního rámce, urychlí zavádění inovací, usnadní přístup k rizikovému kapitálu a podpoří testování začínajících podniků a rychle se rozvíjejících podniků, například pomocí „pískovišť“. Podpoří všechny, kteří jsou připraveni podnikat a růst v Evropě, ať už se jedná o jakékoli odvětví činnosti nebo základní technologie, přičemž zvláštní pozornost bude věnována ženám. Společně s vytvořením unie úspor a investic, která zahrnuje unii kapitálových trhů i bankovní unii, by tento akt byl pro Evropu průlomovým krokem, který by pomohl našim

inovacím získávat přístup na trh ve velkém měřítku, což by bylo přínosné pro hospodářství i pro společnost. Podpoří také využívání inovativních nástrojů, jako je zadávání veřejných zakázek na inovativní řešení. Bude rozvíjen v součinnosti s 28. režimem právního statusu pro inovativní společnosti platícího stejně ve všech zemích EU.

Budu-li ve funkci komisařky potvrzena, plánuji rozšířit Evropskou radu pro výzkum a Evropskou radu pro inovace, které prokázaly svou přidanou hodnotu. Díky své autonomii, kterou se zavazují chránit, podporuje Evropská rada pro výzkum excelentní základní a hraniční výzkum s cílem řešit nejnaléhavější výzvy lidstva. Souběžně s posilováním vědecké základny je třeba posilovat a rozšiřovat přelomové inovace. Fond Evropské rady pro inovace je již nyní nejaktivnějším investorem do startupů v oblasti deep tech v Evropě a z každého investovaného eura získává více než čtyři eura. Je však třeba udělat ještě více. Budu-li ve funkci komisařky potvrzena, budu usilovat o ještě větší důraz na vysoce rizikové investice od počáteční fáze výzkumu až po demonstrace a uvedení na trh, přičemž se budu soustředit na klíčové strategické technologie pro konkurenceschopnost EU. Reformovaná Evropská rada pro inovace se bude zaměřovat zejména na lepší financování a podporu investic do zvyšování podílu na trhu. Budu hledat možnosti intenzivnější a strategičtější spolupráce s Evropskou investiční bankou a zajistím, abychom maximalizovali součinnost našich příslušných nástrojů.

Jedním z inovačních nástrojů programu Horizont Evropa je Evropský inovační a technologický institut a jeho znalostní a inovační společenství, která sdružují univerzity, výzkumné instituce a partnery z průmyslu. Vychází ze znalostního trojúhelníku a zohledňuje vzdělávání a odbornou přípravu v rámci všech fází inovačního procesu, čímž zajišťuje, že se na trh práce dostanou studenti s podnikatelským myšlením, výzkumní pracovníci a inovátoři a že stávající pracovníci budou prohlubovat své dovednosti a měnit kvalifikaci v souladu s potřebami průmyslu v prioritních odvětvích. Sehrál také klíčovou úlohu při zavádění několika akademií dovedností, včetně těch, které byly zřízeny Aktem o průmyslu pro nulové čisté emise.

Budu-li ve funkci komisařky potvrzena, budu hledat způsoby, jak dále zefektivnit jeho úkoly, zlepšit součinnost s ostatními inovačními nástroji, posílit transparentnost a rozšířit jeho zaměření na výchovu nových talentů a budování podnikatelských dovedností. Jeho činnost v oblasti rozvoje dovedností může vést k součinnosti s iniciativami, jako je evropský odvětvový diplom, a podpořit tak rozvoj a uznávání nadnárodních programů, z čehož budou mít prospěch i výzkumní pracovníci působící ve vysokoškolském vzdělávání. Na dosažení těchto cílů budu úzce spolupracovat s výkonnou místopředsedkyní odpovědnou za portfolio „Lidé, dovednosti a připravenost“ na rozvoji společného přístupu mezi jednotlivými pracovními skupinami v rámci strategického rámce unie dovedností.

Podle Draghiho zprávy bude podpora umělé inteligence na všech úrovních klíčovým prvkem programu konkurenceschopnosti EU v nadcházejících letech a já jsem odhodlána k této práci výrazně přispět. Pokud jde o novou Evropskou radu pro výzkum umělé inteligence, jak je uvedeno v mém pověřovacím dopise, budu úzce spolupracovat s výkonnou místopředsedkyní pro technologickou suverenitu, bezpečnost a demokracii a dalšími komisaři. To bude jedním z klíčových prvků provádění naší strategie, která bude řídit zavádění umělé inteligence ve vědě a podporovat rozvoj dovedností, a to v návaznosti na balíček inovací v oblasti umělé inteligence a na Úřad pro umělou inteligenci. Sdružováním zdrojů a vytvářením pobídek pro spolupráci veřejného a soukromého sektoru získá Evropská rada pro výzkum umělé inteligence kritické množství potřebné k zachování našeho vědeckého náskoku ve věku umělé inteligence. Současně budou Evropská rada pro výzkum a Evropská rada pro inovace i nadále podporovat hraniční výzkum a průlomové inovace v oblasti umělé inteligence a v jejím rámci a jejich příspěvek bude plně zohledněn při přípravě Evropské rady pro výzkum umělé inteligence. Příprava Evropské rady pro výzkum umělé inteligence se bude opírat o rozsáhlé konzultace se zúčastněnými stranami.

5. Jaký je podle vás hlavní účel rámcových programů EU pro výzkum a inovace a přidaná hodnota financování ze strany EU? Jak budete řešit přetrvávající potřebu zjednodušení programu? Podpoříte podstatné navýšení rozpočtu programu Horizont Evropa a jeho nástupnického programu? Jak budete obecně chránit rozpočet EU určený na politiky v oblasti výzkumu a inovací? Jakým způsobem plánujete zvýšit účast malých a středních podniků v programu a posílit partnerství veřejného a soukromého sektoru?

Rámcové programy EU pro výzkum a inovace, zakotvené ve Smlouvách, již 40 let přispívají k pokroku EU v oblasti vědy, technologií a inovací. Rámcový program řeší globální výzvy od klimatu po zdraví a zvyšuje konkurenceschopnost EU prostřednictvím průkopnického výzkumu a inovací.

Posílení vědeckých a technologických základů Evropy lze dosáhnout posílením vědecké excelence, přeshraniční spolupráce, inovací a našeho dynamického ekosystému výzkumných pracovníků, inovátorů a průmyslových odvětví. Vyvážený přístup k mezinárodní spolupráci je a musí i nadále zůstat klíčovou součástí naší politiky, která propojuje výzkumné a inovační ekosystémy s cílem řešit globální výzvy, usiluje o reciprocitu, rovné podmínky na globální úrovni a strategickou autonomii a hospodářskou bezpečnost Evropy.

Přidaná hodnota financování EU spočívá v tom, že umožňuje spolupráci ve velkém měřítku a vytváří příležitosti, kterých by členské státy nemohly dosáhnout samostatně. Využívá kolektivní sílu našich členských států a podporuje spolupráci napříč hranicemi a odvětvími. Financování z EU může pomoci překonat selhání trhu, zejména v oblasti vysoce rizikových přelomových technologií, omezit zdvojování činnosti a zavést jednotné normy. Usnadňuje přístup k infrastruktuře a zvyšuje mobilitu. Výsledky programu Horizont 2020 dokládají hospodářský a společenský přínos financování z EU: každé investované euro by mělo do roku 2040 vynést pět až jedenáct eur.

Před námi je příprava budoucího víceletého finančního rámce a jeho nástrojů. Ve spolupráci s komisařem pro rozpočet, boj proti podvodům a veřejnou správu budeme muset začít uvažovat o tom, „co chceme financovat“, abychom následně zjistili, „jak“ můžeme nejlépe dosáhnout našich cílů a maximalizovat výsledky v praxi, a to s využitím zkušeností získaných v rámci programu Horizont Evropa. Nový a posílený rámcový program 10 bude využívat výsledky nedávných hodnocení, včetně výsledků zprávy skupiny na vysoké úrovni (nazvané *Align, act, accelerate*) a doporučení Draghiho zprávy. Pokud získám vaši důvěru, chci zajistit jednodušší a rychlejší přístup k financování výzkumu EU, účinnější financování, jež bude více v souladu s politickými prioritami EU, a menší zátěž pro předkladatele projektů s ohledem na podávání zpráv. Jednodušší a jasnější pravidla zvýší jeho účinnost a přilákají více nových účastníků z různých oblastí a subjektů různých velikostí, včetně malých a středních podniků, začínajících podniků a rychle se rozvíjejících podniků. Musíme zlepšit využívání digitálních nástrojů, včetně umělé inteligence, abychom lépe informovali účastníky a poskytovali jim lepší podporu, a více využívat zjednodušené formy financování, jako jsou jednorázové částky a jednotkové náklady na zaměstnance. Budu také usilovat o snížení administrativní zátěže, včetně nadbytečných požadavků na podávání zpráv.

Jak navrhla znovuzvolená předsedkyně ve svých politických směrech, rozhodně se zasazují o to, aby se výzkum a inovace, věda a technologie, staly středobodem našeho hospodářství, a to prostřednictvím zvýšení výdajů na výzkum, aby se v příštím rámcovém programu více zaměřovaly na strategické priority, na průlomový základní výzkum a přelomové inovace a na vědeckou excelenci. Zavazují se, že budu usilovat o politiku v oblasti výzkumu a inovací, která bude hnací silou konkurenceschopnosti Evropy. Draghiho zpráva obsahuje v tomto ohledu velmi důležitá doporučení a důrazně upozorňuje na význam dnešních investic pro naši konkurenceschopnost ve střednědobém a dlouhodobém horizontu. Ve spolupráci se všemi členskými státy a regiony budu rovněž usilovat o posílení systémů výzkumu a inovací a financování začínajících a rychle se rozvíjejících podniků.

Dosažení našeho cíle vynaložit na investice do výzkumu a vývoje 3 % HDP je společnou odpovědností EU a členských států. Budu se zasazovat o silnější koordinaci mezi investicemi EU, vnitrostátními a regionálními investicemi s cílem maximalizovat dopad a dosáhnout skutečné evropské unie výzkumu a inovací. Na základě poznatků získaných z Evropské rady pro inovace a z provádění InvestEU zužitkujeme sílu našeho rozpočtu k tomu, abychom využili soukromé investice a snížili jejich riziko pro naše společné cíle.

Nakonec chci říci, že budu-li ve funkci komisařky potvrzena, budu se snažit zvýšit účast malých a středních podniků a posilovat partnerství veřejného a soukromého sektoru. Klíčovou hnací silou růstu a inovací jsou malé a střední podniky. Nový evropský inovační akt bude podporovat prostředí příznivé pro inovace a malé a střední podniky, odstraní právní překážky a sjednotí regulační podmínky ve všech členských státech. Usnadním přístup začínajícím podnikům a přilákám nové účastníky prostřednictvím zjednodušení a individualizované podpory, začlením je do podnikatelských sítí a posílím jejich technologické kapacity. Budu dále zkoumat potenciál evropských partnerství, včetně společných podniků, pro mobilizaci veřejných a soukromých investic. Můj přístup bude odrážet vyvíjející se priority a podporovat součinnost s dalšími nástroji a programy financování, jako jsou významné projekty společného evropského zájmu a fondy soudržnosti.

Podpora Evropského parlamentu pro všechny tyto úkoly má zásadní význam a hodlám na nich s vámi úzce spolupracovat.

6. Jaká konkrétní opatření považujete za nezbytná pro dlouhodobou strategii na podporu evropské výzkumné infrastruktury, včetně technologických infrastruktur? Jak nahlížíte na úlohu výzkumných a inovačních ekosystémů? Jak hodláte řešit propast mezi inovací a výzkumem v EU? Jaká rozšiřující opatření v tomto ohledu plánujete? Jak budete řešit současné problémy v oborech STEM, včetně nízkého zapojení žen? Jak hodláte podporovat výzkum a akademickou svobodu? Jak přispějete k dalšímu rozvoji Nového evropského Bauhausu?

Budu-li ve funkci komisařky potvrzena, představím evropskou strategii pro výzkumné infrastruktury, která bude zajišťovat, aby evropští výzkumní pracovníci a inovátoři měli přístup ke špičkovým zařízením a službám a plně je využívali, a to se zaměřením na průmysl, malé a střední podniky a začínající podniky.

Silné a propojené výzkumné a inovační ekosystémy jsou základem konkurenceschopné, udržitelné a odolné Evropy. V EU jsou tyto ekosystémy založeny na pevné výzkumné základně, díky níž jsme na druhém místě na světě, co se týče výsledků vědy. Ostatní vyspělé ekonomiky nás však v některých oblastech předstihly. Částečně je to způsobeno roztržitostí našich výzkumných a inovačních ekosystémů, přičemž jejich výkonnost se v jednotlivých zemích a regionech výrazně liší. Budu-li ve funkci komisařky potvrzena, budu posilovat evropský ekosystém pro inovace prostřednictvím finančních a regulačních nástrojů podporujících přelomové inovátory, začínající a rychle se rozvíjející podniky. Klíčové bude v tomto ohledu navázat na opatření Nového evropského programu inovací, strategie EU pro začínající a rychle se rozvíjející podniky a evropského inovačního aktu.

Budu-li ve funkci komisařky potvrzena, budu řešení rozdílů v oblasti výzkumu a inovací považovat za nutnost, máme-li maximalizovat potenciál Evropy, ať už pochází odkudkoli. V tomto ohledu už probíhají opatření na podporu rozšiřování účasti, přičemž v programu Horizont Evropa se v porovnání s programem Horizont 2020 míra úspěšnosti příjemců ze zemí rozšiřování účasti. K odstraňování rozdílů v oblasti inovací v EU přispívá Evropský inovační a technologický institut jako největší inovační ekosystém v Evropě, který působí přímo v členských státech EU i mimo ně, a to zejména prostřednictvím místně orientovaného přístupu, a svého regionálního inovačního programu. Budu si velmi vážit názorů Evropského parlamentu na řešení rozdílů v oblasti výzkumu a inovací a budu je řádně konzultovat s členskými státy a zúčastněnými stranami.

Mnoho evropských zemí se potýká s výrazným nedostatkem absolventů přírodních věd, technických, inženýrských a matematických oborů (STEM), zatímco poptávka po těchto odbornících v různých odvětvích stoupá. Tento nedostatek vážně ohrožuje konkurenceschopnost Evropy ve strategických odvětvích, jako jsou obnovitelné zdroje energie a pokročilá výroba. Budu-li ve funkci komisařky potvrzena, budu podporovat absolventy studijních programů STEM, aby získali více praktických zkušeností s výzkumem, řešením problémů a využitím v praxi. To pomůže vyplnit mezeru mezi akademickými znalostmi a potřebami průmyslu a usnadní přechod absolventů na trh práce. V rámci svého akčního plánu pro ženy ve výzkumu, inovacích a v začínajících / rychle se rozvíjejících podnicích budu důrazně podporovat iniciativy na zvýšení podílu absolventek oborů STEM.

Plně se zavazuji, že budu i nadále prosazovat svobodu vědeckého výzkumu. To má zásadní význam pro zachování akademické svobody, jak je uvedeno v článku 13 Listiny základních práv. Podporuji včasné usnesení Evropského parlamentu o ochraně svobody vědeckého výzkumu z ledna 2024, v němž Parlament žádá Komisi, aby předložila návrh na ochranu a podporu svobody vědeckého výzkumu, a já se zavazuji, že se touto otázkou budu zabývat v rámci Aktu o Evropském výzkumném prostoru. Ten bude mimo jiné vycházet z činnosti Evropského parlamentu.

V souladu se svým pověřovacím dopisem budu v případě potvrzení podporovat komisařku pro životní prostředí, vodohospodářskou odolnost a konkurenceschopné oběhové hospodářství v jejím úsilí o další rozvoj Nového evropského Bauhausu. Budu vyzdvihovat přínos výzkumu a inovací k jeho rozvoji a provádění, a to od základního výzkumu až po zkoušky a demonstrace. Výzkum a inovace mohou podpořit Nový evropský Bauhaus při obnově evropských čtvrtí prostřednictvím inovativního, inkluzivního a udržitelného designu.

7. Jaká je Vaše představa o strategii EU pro začínající a rychle se rozvíjející podniky a jaká opatření navrhnete na podporu jejich rozvoje? Jaké iniciativy podniknete pro rozšíření inovací v EU? Jak hodláte posílit vazby mezi výzkumnou, inovační a průmyslovou politikou a politikou soudržnosti? Jaká konkrétní opatření by podle Vás měla být zahrnuta do Aktu o pokročilých materiálech?

Moje představa o strategii EU pro začínající a rychle se rozvíjející podniky spočívá především v podpoře prostředí příznivého pro inovace, které bude usnadňovat a urychlovat růst evropských inovativních společností a zvyšovat jejich podíl na jednotném trhu.

Hlavními problémy, které zatěžují rozvoj našeho evropského ekosystému začínajících podniků, jsou obtížný přístup ke kapitálu a roztržité trhy a předpisy, která vytváří administrativní překážky. To má za následek odliv talentů a rozhodnutí úspěšnějších podniků opustit EU. Musíme umožnit evropským začínajícím a rychle se rozvíjejícím podnikům růst, prosperovat v Evropě a obstát v konkurenci v celosvětovém měřítku.

Jedním z nejzávažnějších problémů pro začínající a rychle se rozvíjející podniky v Evropě je zajištění přístupu ke kapitálu, zejména u přelomových a vysoce rizikových podnikatelských záměrů. Strategie by zahrnovala opatření na rozšíření přístupu k rizikovému kapitálu, zlepšení financování prostřednictvím rozšíření Evropské rady pro inovace (ERI). Budu spolupracovat s komisařem pro demokracii, spravedlnost a právní stát, do jehož působnosti spadá vývoj 28. režimu, s cílem pomoci inovativním společnostem růst a využívat výhod jednoduššího a harmonizovaného souboru pravidel v celé Unii. Budu také spolupracovat s komisařkou pro finanční služby a unii úspor a investic na zlepšení přístupu k jednotlivým zdrojům financování vytvořením unie úspor a investic, která bude zahrnovat unii kapitálových trhů (UKT) i bankovní unii.

Za účelem pomoci začínajícím a rychle se rozvíjejícím podnikům by měla strategie zahrnovat také opatření na zlepšení přístupu na trhy. Přípravovaná revize směrnice o zadávání veřejných zakázek, která byla oznámena v politických směrech, by měla zejména modernizovat a zjednodušit pravidla pro zadávání veřejných zakázek, a to zejména s ohledem na začínající podniky a inovátory v EU.

Pro úspěšné fungování začínajících a rychle se rozvíjejících podniků mají zásadní význam silné ekosystémy. Strategie by podporovala opatření na podporu spolupráce mezi univerzitami, výzkumnými institucemi, průmyslem a začínajícími podniky. Začínající podniky také potřebují technologickou infrastrukturu, včetně digitální, aby mohly inovovat a růst, což je rovněž třeba řešit.

V neposlední řadě budou navržena konkrétní opatření k přilákání a udržení talentů, která budou vycházet ze stávajících iniciativ. Zároveň budou identifikovány a odstraněny případné nedostatky v oblasti dovedností, jakož i genderové rozdíly v systému výzkumu a inovací a v systému začínajících / rychle se rozvíjejících podniků.

Je zřejmé, že tato strategie bude muset vycházet z mezirezortního přístupu a úzké spolupráce s členskými státy, s cílem určit nástroje napříč politickými oblastmi, které mohou úspěšnost začínajících a rychle se rozvíjejících podniků v EU zvýšit. Budu-li ve funkci komisařky potvrzena, budou pod mým vedením priority stanovené ve strategii řešeny a převedeny do konkrétních opatření, včetně legislativních návrhů, a to prostřednictvím nového evropského inovačního aktu.

Práce na strategii EU pro začínající a rychle se rozvíjející podniky by měla začít komplexní analýzou založenou na Draghiho zprávě. Budu-li ve funkci potvrzena, vyhlásila bych výzvu k předložení faktických podkladů a cílenou konzultaci se zúčastněnými stranami.

V tomto procesu jsem plně odhodlána spolupracovat s Evropským parlamentem a vést rozsáhlé konzultace se zúčastněnými stranami z našeho ekosystému výzkumu a inovací.

Posílení vazeb mezi výzkumem, inovacemi, průmyslovou politikou a politikou soudržnosti má zásadní význam pro soudržný přístup, díky němuž budou výzkum a inovace jádrem našeho hospodářství. Zajistím, aby mé portfolio fungovalo v souladu s průmyslovou politikou a politikou soudržnosti EU a aby bylo smysluplně zapojeno do činnosti sboru komisařů. V souladu se svým pověřovacím dopisem budu přispívat k iniciativám, jako je dohoda o čistém průmyslu a Akt o akcelérátoru dekarbonizace průmyslu, a vnášet do nich zásadní rozměr výzkumu a inovací. Pokud jde o synergie mezi programy financování z EU, zaměříme se spolu s ostatními komisaři na harmonizaci pravidel, zamezení zdvojení činností a maximalizaci dopadu investic členských států do výzkumu a inovací. V rámci stávajícího rozpočtu budu klást důraz na to, aby výsledky výzkumu financované z našich rámcových programů byly využívány a rozšiřovány prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj,

Inovačního fondu, Programu InvestEU a Platformy strategických technologií pro Evropu (STEP), která mobilizuje finanční prostředky na vývoj a výrobu strategických technologií v rámci 11 programů EU.

Pro úspěch zelené a digitální transformace mají zásadní význam pokročilé materiály. Budu-li ve funkci komisařky potvrzena, budu se prostřednictvím Aktu o pokročilých materiálech snažit vytvořit rámec pro zlepšení přístupu k pokročilým materiálům a jejich výrobě v Evropě. Tento akt harmonizuje činnosti v oblasti výzkumu, průmyslu a investic tak, aby odpovídaly našim technologickým potřebám a zároveň snižovaly strategickou závislost. Ve spolupráci s odvětvím výzkumu a průmyslu a se zbývajícími členy sboru komisařů budeme zjišťovat nedostatky a prioritní potřeby v oblasti pokročilých materiálů, zejména pro čisté technologie a oběhové hospodářství. Akt bude podporovat soukromé investice, zadávání veřejných zakázek a důležité projekty společného evropského zájmu a rozvíjet klíčovou digitální infrastrukturu.

Otázka Výboru pro kulturu a vzdělávání

8. Jak vnímáte vzájemné působení Evropského prostoru vzdělávání, Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání a Evropského výzkumného prostoru? Jaké jsou podle Vás synergie mezi programy financování v těchto různých oblastech a podporou EU pro novou generaci výzkumných pracovníků, s přihlédnutím ke spolupráci mezi subjekty akademického, soukromého a veřejného sektoru a k pokroku v iniciativě „aliance Evropských univerzit“? V souvislosti s výše uvedeným, jak hodláte učinit evropský prostor vysokoškolského vzdělávání přístupnějším a inkluzivnějším pro všechny a zároveň zlepšit spolupráci a výměnu s vysokými školami na celém světě?

Vysokoškolské instituce jsou zásadními aktéry v oblasti výzkumu a inovací v Evropě a jako takové jsou ústřední součástí Evropského výzkumného prostoru. Účinné propojení Evropského prostoru vzdělávání, Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání a Evropského výzkumného prostoru je odrazovým můstkem pro ambice Evropy stát se světovou jedničkou v globální znalostní vysoce konkurenceschopné ekonomice. Jsem odhodlána vytvářet další synergie mezi vzděláváním, výzkumem a inovacemi a přispívat k současnému provádění politik Evropského prostoru vzdělávání a Evropského výzkumného prostoru. Budu-li ve funkci komisařky potvrzena, budu na tomto cíli pracovat v úzké spolupráci s výkonnou místopředsedkyní pro lidi, dovednosti a připravenost.

Evropský prostor vzdělávání tvoří rámec, v němž je kvalitní vzdělávání dostupné všem, podporuje celoživotní učení, bezproblémovou mobilitu a nadnárodní spolupráci. Navazuje na širší mezivládní boloňský proces a podporuje větší soudržnost evropského vysokoškolského vzdělávání. Evropský výzkumný prostor usnadňuje vytvoření bezproblémového prostředí pro excelenci ve výzkumu a inovacích.

Evropský prostor vzdělávání i Evropský výzkumný prostor podporují větší spolupráci mezi akademickými institucemi a neakademickými partnery, jako např. průmyslem, a vládami. Jejich společným cílem je odstranit překážky bránící tvorbě a oběhu znalostí v rámci EU, odstranit překážky volného pohybu talentů a umožnit lidem snadný pohyb mezi vzdělávacími a výzkumnými systémy a neakademickým sektorem. Budu-li ve funkci potvrzena, budu spolu s výkonnou místopředsedkyní pro lidi, dovednosti a připravenost přispívat k vytvoření skutečného evropského prostoru, kde se budou moci znalosti, dovednosti a talenty volně pohybovat za účelem studia nebo práce v jiném členském státě. Rovněž bych pokračovala v úsilí o budování mostů mezi akademickým, podnikatelským a vládním sektorem a soustředila bych se na vytváření vzájemně propojeného prostředí, které podporuje inovace, pokrok a příležitosti pro všechny.

Vysokoškolské instituce mají jedinečné postavení na křižovatce vzdělávání, výzkumu a inovací. Klíčové je, aby univerzity v Evropě těsněji spolupracovaly – nejen mezi sebou, ale i se soukromým a veřejným sektorem. Podmínkou toho, aby současná i budoucí generace výzkumných pracovníků získala odbornou způsobilost a dovednosti, které evropské společnosti potřebují, mají-li obstát ve stále propojenějším světě – například prostřednictvím společných evropských diplomů ve specializovaných odvětvích –, je nadnárodní spolupráce. Evropský diplom usnadní sdružování zdrojů a odborných znalostí a nabídne studentům přístup k nejmodernějším dovednostem a znalostem, které mají zásadní význam v nově vznikajících odvětvích, jako jsou zelené technologie a digitální průmysl. Většina univerzit v Evropě se snaží sdílet své odborné poznatky a kombinovat komplementární silné stránky, kterými žádná z těchto institucí nedisponuje samostatně, s cílem poskytnout absolventům a účastníkům celoživotního učení tyto strategické a perspektivní dovednosti. To bylo jedním z faktorů vzniku aliancí 64 evropských univerzit v součinnosti s akcemi „Marie Curie-Skłodowska“ a Evropským inovačním a technologickým institutem.

Iniciativy Evropského inovačního a technologického institutu, jako např. iniciativa pro talenty v oblasti deep tech nebo akademie dovedností, poskytují velmi potřebné dovednosti specifické pro konkrétní odvětví v kritických

průmyslových sektorech (Evropská bateriová akademie, Evropská solární akademie, Akademie surovin, Akademie pokročilých materiálů a Akademie větrné energie).

Akce „Marie Curie-Skłodowska“ dokládají, jak synergie mezi vysokoškolským vzděláváním a výzkumem podporují odbornou přípravu, dovednosti a profesní rozvoj a mobilitu výzkumných pracovníků, což umožňuje excelentní výzkum s vysokým dopadem a inovace. Tyto akce probíhají v součinnosti s programem Erasmus+ a poskytují zásadní podporu nové generaci výzkumných pracovníků, přičemž prosazují meziodvětvovou spolupráci mezi akademickými a neakademickými subjekty. Zvláštní pozornost ve svém plánu na podporu žen ve výzkumu, inovacích a začínajících a rychle se rozvíjejících podnicích bych věnovala usnadnění účasti vědkyň na těchto akcích.

Hlavní prioritou našeho výzkumného a vysokoškolského sektoru zůstává inkluzivita a přístupnost. Tyto cíle chci i nadále podporovat, mimo jiné i podporou práce na posílení aliancí Evropských univerzit, do nichž jsou zapojeny univerzity ze všech částí Evropy, včetně venkovských oblastí a nejvzdálenějších regionů. K aliancím Evropských univerzit je přidruženo také více než 30 univerzit z Ukrajiny. Budu-li ve funkci komisařky potvrzena, budu se snažit prohloubit spolupráci s univerzitami po celém světě a podporovat společné vzdělávací a výzkumné činnosti. Budováním silných globálních partnerství může Evropa posílit svůj globální vliv a přilákat ty nejlepší talenty a udržet si je. To je předpokladem větší prosperity v Evropě.